

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tieliikennelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tieliikennelakia siten, että liikenne-rikkomusten seuraamusjärjestelmän avulla nykyistä paremmin voitaisiin ehkäistä toistuvaa syyllistymistä liikenne-rikkomuksiin ja ohjata liikenne-rikkomuksiin syyllistyneiden kuljettajien liikennekäyttäytymistä sääntöjä noudattavaksi. Liikenne-rikkomuksiin puututtaisiin nykyistä aikaisemmassa vaiheessa ja asteittain kiristyvin toimenpitein. Liikenne-rikkomusten kertymisen seuranta-aikaa pidennettäisiin kahteen vuoteen siten, että nykyinen vuoden seurantajakso säilyisi kuitenkin toissijaisena. Ajokielto seuraisi useimmiten neljästä kahden vuoden aikana tai kolmesta vuoden aikana tehdystä liikenne-rikkomuksesta. Järjestelmä käynnistyisi muistutuskirjeen lähettämällä liikenne-rikkomukseen syyllistyneelle kuljettajalle. Sitä seuraavasta seuranta-aikana tehdystä rikkomuksesta kuljettaja määrättäisiin ajokieltoon.

Uusien vastikään ajokortin saaneiden kuljettajien tekemiin liikenne-rikkomuksiin ehdotetaan puututtavaksi aikaisemmassa vaiheessa kuin kauemmin ajaneiden kuljettajien tekemiin rikkomuksiin. Uusien autoilijoiden ajokäyttäytymistä seurattaisiin tiukemmin vähintään puolentoista vuoden ajan ennen pysyvän ajokortin saamista. Tiukempi seuranta koskisi myös moottoripyöräilijöitä. Pysyvän auton ajokortin saaminen edellyttäisi tietynasteista rikkeettömyyttä liikenteessä. Nykyisiin olosuhteisiin paremmin soveltuvan ja kaikkien liikennettä koskevien säännösten ja määräysten noudattamista paremmin korostavan seurannan johdosta voitaisiin uuden kuljettajan nopeusrajoituksen ja sitä osoittavan tunnuksen käytöstä luopua.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Osan ajoneuvon kuljettajista on todettu syyllistyvän liikenne-rikkomuksiin selvästi muita useammin. Tällainen ongelmakäyttäytyminen on suhteellisen pysyvää ja jatkuvasti vaaratilanteita ja onnettomuuksia liikenteessä aiheuttavaa. Uusien kuljettajien onnettomuusriski on taas useamman vuoden ajan ajokortin saamisen jälkeen moninkertainen kokoneempien kuljettajien onnettomuusriskiin verrattuna. Onnettomuusriski alenee tavallisesti vasta vähitellen iän ja ajokokemuksen karttuessa.

Ennalta ehkäisevän liikenneturvallisuustyön

kannalta on sitä tehokkaampaa mitä aikaisemmassa vaiheessa liikenneturvallisuutta vaarantavaan käyttäytymiseen puututaan. Samalla annetaan kuljettajalle mahdollisuus liikennekäyttäytymistään korjaamalla säilyttää ajo-oikeutensa. Seuraamusjärjestelmää kehittämällä saadaan nykyistä paremmat mahdollisuudet kuljettajien liikennekäyttäytymisen seurantaan ja liikenne-rikkomuksiin syyllistyneiden kuljettajien ajokäyttäytymiseen vaikuttamiseen. Samalla voidaan myös seuraamusjärjestelmän enustettavuutta lisätä ja sen käyttöä yhtenäistää.

Liikennesääntöjä noudattavaan turvalliseen ajamiseen ohjaamalla voidaan erityisesti toistu-

vasti liikenerikkomuksiin syyllystyneiden ja uusien kuljettajien onnettomuusriskiä alentaa ja sen kautta ylläpitää liikenneturvallisuutta. Uusien kuljettajien kohdalla toimenpiteet turvallisen ja liikennesääntöjä noudattavan ajotavan korostamiseksi ovat kasvatuksellisesti perusteltuja.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö

Ajokieltoon määrääminen toistuvien liikenerikkomusten tai uuden kuljettajan erityisehtojen rikkomisen perusteella. Tieliikennelain 75 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan ajo-oikeuden haltija on määrättävä ajokieltoon, jos hän on vähintään kolmasti vuoden kuluessa syyllystynyt mainitun lain nojalla rangaistavaan tekoon, lukuun ottamatta muita rikesakolla rangaistavia tekoja kuin ylinopeusrikkomuksia, tai nopeusvalvontaa vaikeuttavien laitteiden kieltämisestä annetussa laissa (733/85) tarkoitettuun tutkanpaljastinrikkomukseen. Momentin 4 kohdan mukaan uusien kuljettajien erityisehtojen rikkominen, uutta kuljettajaa koskevan tunnuksen pitämisen laiminlyöminen ja uuden kuljettajan nopeusrajoituksen noudattamatta jättäminen, on peruste ajokieltoon määräämiselle.

Varoituksen antaminen kuljettajalle ajokiellon sijaan tieliikennelain 80 §:n mukaan. Varoitus voidaan antaa vain, jos 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen liikenerikkomusten, huomioon ottaen ajo-oikeuden haltijan vuosittainen ajomäärä ja muut olosuhteet, ei ole katsottava osoittavan piittaamattomuutta tieliikennettä koskevista säännöksistä ja hänelle niiden rikkomisista tuomituista tai määrättyistä seuraamuksista, tai jos kuljettaja on syyllystynyt uusia kuljettajia koskevien erityissäännösten tai -määräysten rikkomiseen.

Pysyvän auton ajo-oikeuden saaminen. Tieliikennelain 72 §:n mukaan auton ajo-oikeus saadaan ensin vain kahdeksi vuodeksi, jos saajalla ei ole aikaisemmin ollut auton ajo-oikeutta vähintään kuutta kuukautta. Tällaisen ajo-oikeuden jatkaminen edellyttää 71 §:n mukaan säädetyn jatko-opetuksen saamista. Ajokorttiasetuksen (845/90) 20 §:n 2 momentin mukaan jatko-opetukseen pääseminen on mahdollista aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua lyhyt-

aikaisen ajo-oikeuden saamisesta ja edellyttäen, että kuljettajalla on ollut ajo-oikeus tämän pituisen ajan.

2.2. Käytäntö

Säännösten mukaan ajokieltoon määrääminen on otettava tutkittavaksi vähintään kolmesta vuoden sisällä tehdystä liikenerikkomuksesta. Tällöin poliisin on päätettävä ajokieltoon määräämisestä tai varoituksen antamisesta. Käytäntö seuraamusten käytön ja niiden keston suhteen vaihtelee eri puolilla maata. Tapauksia, jolloin ajokorttirekisterin tietojen perusteella ajokieltoon määräämisen perusteet täyttyvät kolmeen liikenerikkomukseen syyllystymisen johdosta, on runsaat 31 000 vuodessa.

Uuden kuljettajan erityisehtojen rikkominen on sinänsä peruste ajokieltoon määräämiselle. Muulta osin uusiin kuljettajiin kohdistuvat samat seuraamukset kuin muihinkin kuljettajiin. Nykyisin pysyvän ajo-oikeuden saaminen ei ole suoranaisesti sidottu kuljettajan tekemiin liikenerikkomuksiin. Kahdeksi vuodeksi saadun auton ajo-oikeuden jatkamisen edellytyksenä on vain jatko-opetuksen saaminen. Uuden kuljettajan tekemillä liikenerikkomuksilla on nykyisin vaikutusta pysyvän ajo-oikeuden saamiseen ainoastaan silloin, kun ajokiellon johdosta kuljettajalla ei ole ollut ajo-oikeutta riittävän pitkää aikaa jatko-opetukseen pääsemiseksi.

Kuljettajaopetusuudistuksen seurantatutkimuksen mukaan uusien kuljettajien ajosuorite on kasvanut noin 15 % vuoden 1989 kuljettajaopetusuudistuksen jälkeen. Koulutuksen yhteydessä painotetaan omakohtaisen ajokokemuksen hankkimisen merkitystä ennen kuljettajaopetuksen toisen vaiheen suorittamista. Tutkimuksen yhteydessä voitiin todeta uusien kuljettajien ajosuoritteen kasvaessa myös liikenneonnettomuuksien määrän kasvaneen. Myös ajokieltoseuraamukseen johtavien vakavien liikenerikkomusten määrän todettiin lisääntyneen, erityisesti nuorten mieskuljettajien kohdalla.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Nykyjärjestelmän pohjalta ehdotetaan toteu-

tettavaksi liikenerikkomuksiin syyllystyntä kuljettajaa ohjaava järjestelmä, jossa vähitellen kiristyvien toimenpiteiden kautta edetään muistutuskirjeestä ajo-oikeuteen kohdistuvaan toimenpiteeseen. Järjestelmässä huomioidaan ne tieliikennelain nojalla rangaistavat teot, jotka rekisteröidään ja otetaan huomioon ajokiellon määräämisperusteina. Rikesakolla rangaistavista teoista otetaan huomioon kuitenkin nykyiseen tapaan vain ne, jotka on määrätty ylinopeusrikkomuksista tai nopeusvalvontaa vaikeuttavien laitteiden kieltämisestä annetussa laissa tarkoitetuista tutkanpaljastinrikkomuksista. Muut vähäisemmät rikesakolla rangaistavat liikenerikkomukset jäävät toimenpiteiden ulkopuolelle.

Muistutuskirje tulostetaan ajokorttirekisteristä automaattisesti ja säännönmukaisesti ajokorttirekisteriin merkittävien liikenerikkomustietojen perusteella. Kirjeellä muistutetaan ajoikeuden menettämisen uhasta siinä tapauksessa, että kuljettaja syyllysty seurantajakson kuluessa vielä uuteen liikenerikkomukseen.

Liikenerikkomusten kertymisen seurantajaksoa pidennetään vuodella, jotta järjestelmälle saadaan laajempi ja luotettavampi pohja liikennekäyttäytymisen ja siinä tapahtuvien muutosten seuraamiseen. Koska tarkoituksena ei kuitenkaan ole nykyisten ajokieltooperusteiden lieventäminen, yhden vuoden seurantajakso säilytetään siinä tapauksessa, että nykyiset ajokieltoon määräämisen perusteet täyttyvät tämän ajan sisällä.

Kolme liikenerikkomusta kahden vuoden kuluessa tai kaksi vuoden kuluessa käynnistävät järjestelmän muistutuskirjeellä. Neljännessä kahden vuoden tai kolmannesta vuoden sisällä tapahtuneesta liikenerikkomuksesta seuraisi useimmiten ajokieltoon määrääminen. Myös varoituksen käyttömahdollisuus säilyy vaihtoehtona ajokieltoon määräämiselle lievemmissä tapauksissa poliisin harkinnan mukaan. Erikseen voitaisiin selvittää mahdollisuudet liittää tähän ajokieltoon määräämismenettelyyn kuljettajan henkilökohtainen puhuttelu.

Uusien kuljettajien kohdalla toimenpiteet käynnistyvät yhtä liikenerikkomusta aiemmin. Uusien auton kuljettajien tiukempi seuranta kestää vähintään puolitoista vuotta ensimmäisestä auton ajo-oikeuden saamisesta. Ajo-oikeuden muuttaminen pysyväksi edellyttää seuranta-ajan kestänyttä rikkomuksetonta ajoa niin, ettei ajokieltoa ole määrätty tai voitu määrätä. Liikenerikkomuksina huomioidaan

tässäkin tapauksessa ne teot, jotka lain mukaan otetaan huomioon ajokieltoon määräämisen perusteina. Edellä sanottu koskee myös moottoripyörän kuljettamista. Ellei moottoripyörän kuljettajalla ole auton ajo-oikeutta, tiukempi seuranta kestää kaksi vuotta ensimmäisen moottoripyörän ajokortin saamisesta. Uusien kuljettajien kohdalla kaikkien liikenerikkomusten ja nopeusrajoitusten ylitysten tiukka seuranta johtaa siihen, että nykyisestä uuden kuljettajan 80 km/h nopeusrajoituksesta voidaan luopua tämän muuttuneita olosuhteita paremmin vastaavan järjestelmän myötä.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Ajokorttirekisteristä tulostettavasta muistutuskirjeestä aiheutuu rekisterinpitäjälle kustannuksia järjestelmään liittyvän ohjelmiston perustamisesta ja ylläpidosta sekä kirjeiden postituksesta. Ohjelmistojen suunnittelusta ja toteutuksesta aiheutuu noin 50 000 markan kertakustannus. Arviolta noin 50 000 vuosittain lähetettävän kirjeen tulostuksesta, postimaksusta ja tietokoneajoista aiheutuvat kustannukset ovat yhteensä noin 125 000 markkaa vuodessa.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Seuraamusjärjestelmän kehittäminen ei edellytä organisatorisia muutoksia. Sen toteutus soveltuu hoidettavaksi poliisiorganisaatiossa jo olemassa olevan ajokorttijärjestelmän puitteissa. Tämä edellyttää poliisiorganisaatiossa riittävien resurssien kohdentamista muun muassa henkilöstön koulutukseen ja järjestelmän toimivuuden seurantaan.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet

Esitys perustuu työryhmämietintöön (liikenneministeriön julkaisuja 24/90), jossa ehdotettiin riskikuljettajan ohjausjärjestelmän luomista toistuviin liikenerikkomuksiin syyllysten kul-

jettajien liikenneturvallisuudelle aiheuttaman vaaran vähentämiseksi. Ehdotuksista pyydetiin lausunnot keskeisiltä liikenneturvallisuustyössä mukana olevilta viranomaisilta ja järjestöiltä. Ehdotukset saivat laajalti kannatusta. Joissakin lausunnoissa puollettiin rikkomusten pisteytysjärjestelmän kehittämistä niin, että esimerkiksi päiväsakkojärjestelmää voitaisiin soveltaa siihen.

Ehdotuksen mukainen järjestelmä perustuu nykyiseen tapaan kaikkien rekisteröitävien tekojen samanarvoisuuteen. Vakavimmat teot, joista säädetään erikseen, johtavat yksinään ajokieltoon. Ehdotuksessa tarkoitettujen liikenne-rikkomukset seuranta-aikana toistuvina muodostavat yhdessä ajokieltooperusteen. Lievimät ja rekisteröimättömät rikkomukset jäävät taas huomiotta. Järjestelmä on selkeä ja vakiintunut. Kokonaan uuden pisteytysjärjestelmän kehittämiseksi ei ole katsottava saavutettavan mitään etuja tai parannuksia nykyiseen verran. Työryhmä ei pitänyt mahdollisena määrittellä pistemääriä eri säännösten rikkomisesta siten, että pisteet vastaisivat teon törkeyttä. Rangaistuksiin perustuvan järjestelmän heikkoutena se piti muun muassa tuomioistuinkäytännön vaihtelevuutta, millä se katsoi voivan olla enemmän vaikutusta pisteiden kertymiseen kuin teon törkeydellä. Myöskään vuoden 1975 ajokorttiseuraamustoimikunta (komiteamietintö n:o 1975/98) ei pitänyt mahdollisena pistemäärien määrittämisestä eri säännösten rikkomisesta siten, että pisteet vastaisivat teon törkeyttä.

5.2. Muu aineisto

Ulkomailla on käytössä erilaisia piste- ja ohjausjärjestelmiä liikenne-rikoksiin syyllistyneiden kuljettajien varalta. Myös pysyvän ajokortin saamiseen on usein yhdistetty kuljettajan tekemien liikenne-rikkomusten tarkempi valvonta. Pysyvän ajokortin saamiseksi on edellytetty muun muassa rikkeettömyyttä.

Ruotsissa pysyvän ajo-oikeuden saaminen edellyttää kahden vuoden koeajan kestävästä rikkeettömyydestä. Ajokieltoon joutuminen tänä aikana edellyttää tutkinnon suorittamista uudelleen.

Ranskassa on vuodesta 1992 ollut voimassa pistejärjestelmä, jonka arvioidaan myötävaikuttaneen merkittävästi osalta liikenneturvalli-

suuden paranemiseen viime aikoina. Tässä pistejärjestelmässä kullakin ajo-oikeuden haltijalla on tietty määrä (12) pisteitä, joita tehdyn liikenne-rikkomukset vähentävät rikkomusten vakavuusasteen perusteella määräytyvän asteikon mukaisesti. Vakavimmista rikkomuksista, kuten rattijuopumuksesta, ajokiellon aikana ajamisesta tai poliisin pysäytysmerkin noudattamatta jättämisestä on seurauksena kuuden pisteen menetys. Neljän pisteen rikkomuksia ovat esimerkiksi punaista valoa vasten ajaminen ja väistämisvelvollisuuden laiminlyöminen. Kaikkien pisteiden menetyksestä seuraa kuuden kuukauden ajokielto. Ajo-oikeuden takaisin saamiseksi on suoritettava kuljettajantutkinto tai ainakin sen tietopuolinen osa. Pisteet on mahdollisuus saada takaisin kolmen vuoden rikkeettömän liikennekäyttäytymisen jälkeen. Osan pisteistä voi korvata myös osallistumalla erityiseen täydennyskoulutuskurssiin.

Saksassa voi ajo-oikeuden menettää yhdestä vakavammasta rikkomuksesta tai tietyn virhepistemäärän täytyessä. Yhdestä teosta voi seurata virhepisteitä yhdestä seitsemään. Virhepisteiden kertymisestä voi seurauksena olla kirjallinen varoitus (9—13 virhepistettä), uuden kuljettajantutkinnon tai teoria- tai ajokokeen suorittaminen (14—17 virhepistettä) tai ajo-oikeuden peruutus (18 virhepistettä kahden vuoden aikana). Virhepisteiden kertyminen edelleen ajo-oikeuden peruutuksen jälkeen voi johtaa testiin kuljettajaksi soveltuvuuden selvittämiseksi.

Englannissa voi ajo-oikeuden menetys seurata yhdestä vakavammasta teosta tai useammasta muusta rikkomuksesta, joista virhepisteitä voi kerralla kertyä yhdestä kymmeneen. 12 virhepistettä kolmessa vuodessa merkitsee ajo-oikeuden peruuttamista kuudeksi kuukaudeksi. Jos ajo-oikeus on ollut samana aikana jo aiemmin peruutettuna, ajo-oikeus peruutetaan tätä pidemmäksi ajaksi.

Yhdysvalloissa Kaliforniassa käytössä oleva ohjausjärjestelmä on kehittynein ja tietokoneella automaattisesti toteutettu. Järjestelmään kuuluu muun muassa varoituskirjeen lähettäminen ja kuljettajan henkilökohtainen kuuleminen. Järjestelmän on todettu vähentävän liikenne-rikkomuksiin syyllistymistä. Varoituskirje on todettu taloudellisesti kannattavaksi ja onnettomuuksia merkittävästi vähentäväksi. Sen lähettämistä seuraavan kuulustelun on todettu vähentävän myös onnettomuuksia niiden kuljettajien kohdalla, joilla rikkomukset ja onnet-

tomuudet jatkuivat. Tutkimuksen on siellä to-
dettu vaikutuksen lisääntyvän toimenpiteiden

myötä, mikä puoltaa henkilökohtaisen ja as-
teittain kiristyvän järjestelmän käyttöönottoa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

64 §. *Ajo-oikeus.* Pykälän 2 momentin sään-
nöstä ajo-oikeuden jatkumisesta ajokiellon
päättymisen jälkeen ehdotetaan täsmennettä-
väksi asiassa vallinneen epätietoisuuden poista-
miseksi. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi
maininta siitä, että myös silloin kun ajokorttia
ei ajokieltoon määräämisen vuoksi ole saatu
poliisin haltuun, ajo-oikeuden alkaminen uu-
delleen edellyttää poliisin toimenpidettä. Asial-
lisesti säännös on ennallaan.

71 §. *Ajokortin luovuttaminen.* Ajokortin luo-
vuttamiselle asetettaisiin määräaika kahdeksi
vuodeksi saatua ajo-oikeutta jatkettaessa. Jat-
ko-opetuksen saaminen olisi edelleenkin edelly-
tys pysyvän ajo-oikeuden saamiselle, mutta
jatko-opetus ei yksinään toteuttaisi pysyvän
ajo-oikeuden saamisen edellytyksiä.

72 §. *Ajo-oikeuden voimassaolo.* Pykälän 2
momentin mukaan kahdeksi vuodeksi saadun
ajo-oikeuden jatkaminen olemaan voimassa 1
momentissa tarkoitetulla tavalla edellyttäisi
haltijaltaan tietynasteista rikkeettömyyttä. Kul-
jettaja ei saisi 2 momentissa tarkoitetun ajo-
oikeuden aikana olla syyllistynyt liikenne-rikko-
muksiin siten, että edellytykset ajokieltoon
määräämisen ovat täytyneet. Kohtuussyistä
voitaisiin tästä vaatimuksesta poiketa.

Edellytyksenä 1 momentissa tarkoitetun ajo-
oikeuden saamiselle olisi, että hakijalla on ollut
muu kuin 2 momentissa tarkoitettu kaksi vuot-
ta voimassa oleva ajo-oikeus Suomessa vähin-
tään kuusi kuukautta. Näin myös tilapäisesti
ulkomailla oleskelun aikana ajokortin suoritta-
neet saataisiin kotimaassa ajokortin suorittavi-
en tavoin uusien kuljettajien tehostetun seuran-
nan piiriin.

75 §. *Perusteet ajokieltoon määräämiselle.*
Yleisperustelujen mukaisesti pykälän toisen
momentin 4 kohdasta poistettaisiin uusien kul-
jettajien erityisehtojen rikkomista koskeva pe-
ruste. Uusien kuljettajien erityisehtoja koskeva
säännös kumottaisiin erikseen asetuksella. Uu-

siin ajo-oikeuden haltijoihin sovellettaisiin 3
momentissa mainittuja ajokieltoerusteita.

Toistuvasti liikenne-rikkomuksiin syyllistynei-
den ajokäyttäytymistä seurattaisiin kahden
vuoden jaksoissa. Vähintään neljä 5 kohdassa
tarkoitettua liikenne-rikkomusta tänä ajanjak-
sona johtaisi ajokieltoon määräämiseen. Kolme
yhden vuoden sisällä tehtyä liikenne-rikkomusta
merkitsisi kuitenkin ajokieltoon joutumista ny-
kyiseen tapaan.

Uusien kuljettajien kaksi vuotta voimassa
olevan ajo-oikeuden aikana tekemiin liikenne-
rikkomuksiin suhtauduttaisiin uuden 3 momen-
tin mukaan edellistä ankarammin. Samoin suh-
tauduttaisiin pelkästään moottoripyörän ajo-
oikeuden voimassa ollessa tehtyihin rikkomuk-
siin. Tiukempi seuranta kestäisi tällöin kahden
vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden saa-
misesta. Heidän kohdallaan ajokieltoerusteet
täytyisivät yhtä rikkomusta aiemmin.

Uuden 4 momentin mukaan liikenne-rikko-
muksiin syyllistyneelle lähetettäisiin muistutus
ajokiellosta, mikäli sääntöjen vastainen ajo-
käyttäytyminen jatkuu. Tarkemmat säännökset
kirjeen lähettämisen ajankohdasta annettaisiin
asetuksella. Muista käytännön toimenpiteistä
huolehtiminen jäisi sen lähettämisestä vastaa-
valle taholle.

80 §. *Varoitus.* Pykälän ensimmäisestä mo-
mentista poistettaisiin viittaus erikseen kumot-
taviin uusiin kuljettajia koskeviin erityissään-
nöksiin ja -määräyksiin.

Pykälän 2 momentin sanamuotoa ehdotetaan
täsmennettäväksi varoituksen käyttöä koske-
van säännöksen selkeyttämiseksi harkittaessa
uutta seuraamusta aiemmin annetun varoituk-
sen jälkeen. Asiallisesti säännös on ennallaan.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset liikenne-rikkomuksiin
syyllistyneille lähetettävästä muistutuskirjeestä
annettaisiin asetuksella. Kirjeen lähettämisen

käytännön toteutuksesta huolehtisi ajokorttirekisterin pitäjä. Puhuttelun toteutus edellyttäisi poliisihallinnon sisäisiä ohjeita ja määräyksiä. Lisäksi tultaisiin asetuksella kumoamaan uusin kuljettajien erityisehtoja koskeva säännös.

3. Voimaantulosäännökset

Lain olisi tultava voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Ehdotetun lain 71 §:n 1 momentin säännös ajokortin luovuttamisesta aikaisintaan kuusi kuukautta ennen voimassaoloajan päättymistä jatkettaessa kahdeksi vuodeksi saatua auton ajo-oikeutta ja 72 §:n 2 momentin säännös myös seuraavan auton ajo-oikeuden saamisesta vain kahdeksi vuodeksi, jos ajo-oikeuden hal-

tija on kahden vuoden ajo-oikeuden aikana määrätty tai hänet olisi voitu määrätä ajokieltoon, koskisivat vain niitä ajo-oikeuden haltijoita, joiden ajo-oikeus alkaa tämän lain tultua voimaan.

Ehdotetun lain 75 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuina ajokieltoon määräämisen perusteina otettaisiin huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa tehdyt teot, jos ajo-oikeuden haltija on määrättävissä ajokieltoon sillä perusteella, että hän on syyllystynyt kolmasti vuoden kuluessa edellä mainitussa kohdassa tarkoitettuihin tekoihin. Tältä osin ajokieltoon määräämisen perusteet olisivat samat sekä voimassa olevassa että ehdotetussa laissa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/81) 64 §:n 2 momentti, 71 §:n 1 momentti, 72 §:n 2 momentti, 75 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohta ja 80 §, sellaisina kuin ne ovat 3 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa (676/90), sekä lisätään 75 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 3 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, uusi 3 ja 4 momentti, seuraavasti:

64 §

Ajo-oikeus

Ajo-oikeus alkaa, kun ajokortti luovutetaan. Ajo-oikeutta ei ole sillä, joka on määrätty ajokieltoon tai väliaikaiseen ajokieltoon. Ajo-oikeus alkaa uudelleen, kun ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen ajokortti palautetaan haltijalleen tai hänelle luovutetaan uusi ajokortti. Mikäli ajokorttia ei ole saatu poliisin haltuun, ajo-oikeus alkaa uudelleen, kun asianomaiselle luovutetaan uusi ajokortti.

myksessä on kahdeksi vuodeksi saadun auton ajo-oikeuden jatkaminen, joka on saanut säädetyn jatko-opetuksen. Kahdeksi vuodeksi saatua auton ajo-oikeutta jatkettaessa ajokortti luovutetaan aikaisintaan kuusi kuukautta ennen voimassaoloajan päättymistä. Ajokorttia ei luovuteta, jos ajokorttilupa on peruutettu tai jos ajokorttiluvan myöntämisen jälkeen on ilmennyt este sen myöntämiselle tai peruste ajokieltoon määräämiselle.

72 §

Ajo-oikeuden voimassaolo

Auton ajo-oikeus saadaan kuitenkin ensin vain kahdeksi vuodeksi, milloin sen saajalla ei aikaisemmin ole ollut muuta kuin tässä momentissa tarkoitettua auton ajo-oikeutta Suomessa vähintään kuutta kuukautta. Mikäli ajo-oikeuden haltija on kahden vuoden ajo-oikeuden aikana määrätty tai hänet olisi voitu

71 §

Ajokortin luovuttaminen

Ajokortti luovutetaan sille, joka on saanut ajokorttiluvan ja täyttää asetuksella säädetyn ikävaatimuksen ja on suorittanut hyväksyttävästi kuljettajantutkinnon tai, milloin kysy-

määrätä ajokieltoon, myös seuraava auton ajo-oikeus saadaan vain kahdeksi vuodeksi, jollei erityistä syytä muuhun ole.

75 §

Perusteet ajokieltoon määräämiselle

Ajo-oikeuden haltija on, jollei 78 §:n 2 tai 4 momentista taikka 80 §:stä muuta johdu, määrättävä ajokieltoon:

4) jos hän on syyllistynyt ajo-oikeudetta ajoin;

5) jos hän on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmasti vuoden kuluessa syyllistynyt tämän lain nojalla rangaistavaan tekoon, lukuun ottamatta muita rikesakolla rangaistavia tekoja kuin ylinopeusrikkomuksia, taikka nopeusvalvontaa vaikeuttavien laitteiden kieltämisestä annetussa laissa (733/85) tarkoitettuun tutkanpaljastinrikkomukseen; tai

Ajo-oikeuden haltija, joka 72 §:n 2 momentissa tarkoitettuna kaksi vuotta voimassa olevan ajo-oikeuden aikana syyllistyy kolmasti kahden vuoden tai kahdesti vuoden kuluessa tämän pykälän 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuun tekoon, on kuitenkin mainitussa kohdassa säädetystä poiketen määrättävä ajokieltoon. Sama koskee moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaa, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden saamisesta.

Asetuksella säädetään ajokieltoon määräämistä koskevan muistutuksen lähettämisestä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin tekoihin syyllistyneille.

80 §

Varoitus

Poliisi voi ajokieltoon määräämisen sijasta antaa ajo-oikeuden haltijalle varoituksen, jos 75 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen liikenne rikkomusten, huomioon ottaen ajo-oikeuden haltijan vuosittainen ajomäärä ja muut olosuhteet, ei ole katsottava osoittavan piittämättömyyttä tieliikennettä koskevista säännöksistä ja hänelle niiden rikkomisista tuomituista tai määrättyistä seuraamuksista.

Se, joka vuoden kuluessa varoituksen saamisesta syyllistyy 1 momentissa tarkoitettuun tekoon, on kuitenkin määrättävä ajokieltoon, jollei erityistä syytä muuhun ole.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tämän lain 71 §:n 1 momentin säännös ajokortin luovuttamisesta aikaisintaan kuusi kuukautta ennen voimassaoloajan päättymistä jatkettaessa kahdeksi vuodeksi saatua auton ajo-oikeutta ja 72 §:n 2 momentin säännös myös seuraavan auton ajo-oikeuden saamisesta vain kahdeksi vuodeksi, jos ajo-oikeuden haltija on kahden vuoden ajo-oikeuden aikana määrätty tai hänet olisi voitu määrätä ajokieltoon, koskevat vain niitä ajo-oikeuden haltijoita, joiden ajo-oikeus on alkanut tämän lain tultua voimaan.

Tämän lain 75 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuina tekoina otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa tehdyt teot silloin, jos ajo-oikeuden haltija on kolmasti vuoden kuluessa niihin syyllistymisen perusteella määrättävissä ajokieltoon.

Helsingissä 30 päivänä maaliskuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Liikenneministeri *Ole Norrback*

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/81) 64 §:n 2 momentti, 71 §:n 1 momentti, 72 §:n 2 momentti, 75 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohta ja 80 §, sellaisina kuin ne ovat 3 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa (676/90), sekä *lisätään* 75 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 3 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, uusi 3 ja 4 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

64 §

Ajo-oikeus

Ajo-oikeus alkaa, kun ajokortti luovutetaan. Ajo-oikeutta ei ole sillä, joka on määrätty ajokieltoon tai väliaikaiseen ajokieltoon. Ajo-oikeus alkaa uudelleen kun ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen ajokortti palautetaan haltijalleen tai hänelle luovutetaan uusi ajokortti.

Ajo-oikeus alkaa, kun ajokortti luovutetaan. Ajo-oikeutta ei ole sillä, joka on määrätty ajokieltoon tai väliaikaiseen ajokieltoon. Ajo-oikeus alkaa uudelleen, kun ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen ajokortti palautetaan haltijalleen tai hänelle luovutetaan uusi ajokortti. *Mikäli ajokorttia ei ole saatu poliisin haltuun, ajo-oikeus alkaa uudelleen, kun asianomaiselle luovutetaan uusi ajokortti.*

71 §

Ajokortin luovuttaminen

Ajokortti luovutetaan sille, joka on saanut ajokorttiluvan ja täyttää asetuksella säädetyn ikävaatimuksen ja on suorittanut hyväksyttävästi kuljettajantutkinnon tai, milloin kysymyksessä on kahdeksi vuodeksi saadun auton ajo-oikeuden jatkaminen, joka on saanut säädetyn jatko-opetuksen. Ajokorttia ei luovuteta, jos ajokorttilupa on peruutettu tai ajokorttiluvan myöntämisen jälkeen on ilmennyt este sen myöntämiselle tai peruste ajokieltoon määräämiselle.

71 §

Ajokortin luovuttaminen

Ajokortti luovutetaan sille, joka on saanut ajokorttiluvan ja täyttää asetuksella säädetyn ikävaatimuksen ja on suorittanut hyväksyttävästi kuljettajantutkinnon tai, milloin kysymyksessä on kahdeksi vuodeksi saadun auton ajo-oikeuden jatkaminen, joka on saanut säädetyn jatko-opetuksen. *Kahdeksi vuodeksi saatu auton ajo-oikeutta jatkettaessa ajokortti luovutetaan aikaisintaan kuusi kuukautta ennen voimassaoloajan päättymistä.* Ajokorttia ei luovuteta, jos ajokorttilupa on peruutettu tai jos ajokorttiluvan myöntämisen jälkeen on ilmennyt este sen myöntämiselle tai peruste ajokieltoon määräämiselle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

72 §

Ajo-oikeuden voimassaolo

Auton ajo-oikeus saadaan kuitenkin ensin vain kahdeksi vuodeksi, milloin sen saajalla ei aikaisemmin ole ollut auton ajo-oikeutta vähintään kuutta kuukautta.

Auton ajo-oikeus saadaan kuitenkin ensin vain kahdeksi vuodeksi, milloin sen saajalla ei aikaisemmin ole ollut *muuta kuin tässä momentissa tarkoitettua* auton ajo-oikeutta Suomessa vähintään kuutta kuukautta. *Mikäli ajo-oikeuden haltija on kahden vuoden ajo-oikeuden aikana määrätty tai hänet olisi voitu määrätä ajokieltoon, myös seuraava auton ajo-oikeus saadaan vain kahdeksi vuodeksi, jollei erityistä syytä muuhun ole.*

75 §

Perusteet ajokieltoon määräämiselle

Ajo-oikeuden haltija on, jollei 78 §:n 2 tai 4 momentista taikka 80 §:stä muuta johdu, määrättävä ajokieltoon:

4) jos hän on syyllistynyt ajo-oikeudetta ajoon *tai uusia kuljettajia koskevien erityissääntösten tai -määräysten rikkomiseen;*

5) jos hän on vähintään kolmasti vuoden kuluessa syyllistynyt tämän lain nojalla rangaistavaan tekoon, lukuun ottamatta muita rikesakolla rangaistavia tekoja kuin ylinopeusrikkomuksia, taikka nopeusvalvontaa vaikeuttavien laitteiden kieltämisestä annetussa laissa (733/85) tarkoitettuun tutkanpaljastinrikkomukseen; tai

Ajo-oikeuden haltija on, jollei 78 §:n 2 tai 4 momentista taikka 80 §:stä muuta johdu, määrättävä ajokieltoon:

4) jos hän on syyllistynyt ajo-oikeudetta ajoon;

5) jos hän on vähintään *neljästi kahden vuoden tai kolmasti vuoden kuluessa* syyllistynyt tämän lain nojalla rangaistavaan tekoon, lukuun ottamatta muita rikesakolla rangaistavia tekoja kuin ylinopeusrikkomuksia, taikka nopeusvalvontaa vaikeuttavien laitteiden kieltämisestä annetussa laissa (733/85) tarkoitettuun tutkanpaljastinrikkomukseen; tai

Ajo-oikeuden haltija, joka 72 §:n 2 momentissa tarkoitettuna kaksi vuotta voimassa olevan ajo-oikeuden aikana syyllistyy kolmasti kahden vuoden tai kahdesti vuoden kuluessa tämän pykälän 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuun tekoon, on kuitenkin mainitussa kohdassa säädetyistä poiketen määrättävä ajokieltoon. Sama koskee moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaa, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden saamisesta.

Asetuksella säädetään ajokieltoon määräämistä koskevan muistutuksen lähettämisestä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin tekoihin syyllistyneille.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

80 §

Varoitus

Poliisi voi ajokieltoon määräämisen sijasta antaa ajo-oikeuden haltijalle varoituksen, jos 75 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen liikenne rikkomusten, huomioon ottaen ajo-oikeuden haltijan vuosittainen ajomäärä ja muut olosuhteet, ei ole katsottava osoittavan piittämättömyyttä tieliikennettä koskevista säännöksistä ja hänelle niiden rikkomisista tuomituista tai määrättyistä seuraamuksista tai jos ajo-oikeuden haltija on syyllistynyt uusia kuljettajia koskevien erityissäännösten tai -määräysten rikkomiseen.

Uutta varoitusta ei ilman erityistä syytä saa antaa sille, joka vuoden kuluessa varoituksen saatuaan syyllistyy 75 §:n 2 momentin 3—5 kohdassa tarkoitettuun tekoon.

80 §

Varoitus

Poliisi voi ajokieltoon määräämisen sijasta antaa ajo-oikeuden haltijalle varoituksen, jos 75 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen liikenne rikkomusten, huomioon ottaen ajo-oikeuden haltijan vuosittainen ajomäärä ja muut olosuhteet, ei ole katsottava osoittavan piittämättömyyttä tieliikennettä koskevista säännöksistä ja hänelle niiden rikkomisista tuomituista tai määrättyistä seuraamuksista.

Se, joka vuoden kuluessa varoituksen saamisesta syyllistyy 1 momentissa tarkoitettuun tekoon, on kuitenkin määrättävä ajokieltoon, jollei erityistä syytä muuhun ole.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Tämän lain 71 §:n 1 momentin säännös ajokortin luovuttamisesta aikaisintaan kuusi kuukautta ennen voimassaoloajan päättymistä jatkettaessa kahdeksi vuodeksi saatua auton ajo-oikeutta ja 72 §:n 2 momentin säännös myös seuraavan auton ajo-oikeuden saamisesta vain kahdeksi vuodeksi, jos ajo-oikeuden haltija on kahden vuoden ajo-oikeuden aikana määrätty tai hänet olisi voitu määrätä ajokieltoon, koskevat vain niitä ajo-oikeuden haltijoita, joiden ajo-oikeus on alkanut tämän lain tultua voimaan.

Tämän lain 75 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuina tekoina otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa tehdyt teot silloin, jos ajo-oikeuden haltija on kolmasti vuoden kuluessa niihin syyllistymisen perusteella määrättävissä ajokieltoon.